Вінницький національний технічний університет
Факультет електроенергетики та електромеханіки
Кафедра філософії та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу
_____ Олександр ПЕТРОВ
«19» 12 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 13 Механічна інженерія
спеціальність – 131 Прикладна механіка
освітні програми – Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні

СУЯ ВНТУ-08-25-РП.034.01:24

2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни
«Філософія»
рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 13 Механічна інженерія
освітні програми – Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні

2024. – 16 с

	Посада **Протокол засідання**	**ПІБ**	**Підпис**
Розроблено	Д.філос.н., професор каф. ФГН	Олег ХОМА	
Схвалено	Зав. кафедри ФГН Засідання кафедри ФГН (протокол №9 від 10.12.2024р.)	д.філос.н., професор Олег ХОМА	
	Гарант освітньої програми Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні	д.т.н., професор Леонід КОЗЛОВ	
	Голова Вченої ради ФМТ Вчена Рада ФМТ (протокол №4 від 16.12.2024	к.т.н., доцент Сергій СУХОРУКОВ	
Затверджено	Голова ради з якості освіти ВНТУ Рада з якості освіти ВНТУ (протокол №5 від 19.12.2024)	к.т.н., доцент Олександр ПЕТРОВ	

© О. І. Хома, 2024
© ВНТУ, 2024

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітні програми, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань:
13 Механічна інженерія</td><td colspan="2">Обов’язкова (загальна)</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність:
131 Прикладна механіка
Освітні програми:
Комп'ютеризовані технології та механотронні системи в машинобудуванні</td><td colspan="2">Рік підготовки (курс):</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">2</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання — не передбачено.</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 90</td><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,50
самостійної роботи – 2,50</td><td rowspan="11">Рівень вищої освіти:
перший (бакалаврський)</td><td>27 год.</td><td>5 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td>5 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Курсовий проект (робота)</td></tr>
<tr><td></td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>45 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Мова навчання – українська.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Філософія» безпосередньо базується на знаннях і вміннях, отриманих під час опанування курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» та знаннях отриманих під загальної середньої освіти.

3. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає в тому, щоб здобувач при знайомстві зі світом філософських систем і концепцій, долучився до філософського способу осягнення світу, що включає різні прийоми критичного мислення забезпечуючи формування цілісної картини світу на ціннісно-світоглядних засадах.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в прикладній механіці або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів механічної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу
інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання

РН16) Вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовою, включаючи знання спеціальної термінології та навички міжособистісного

РН19) Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальне поняття філософії. Історія філософії давньої й класичної філософії (до XIX ст.)

Тема 1. Поняття світогляду.

- Становище людини у світі. — Суспільне життя, проблема узгодженої діяльності та неусувність світоглядної уніфікації. — Визначення світогляду. — Специфіка світоглядного знання, його практичний характер. – Світогляд і наука. — Типи суспільних суб'єктів і типи світогляду: індивід, соціальна група, нація, людство. – Поняття світоглядної культури. – Світогляд як носій цінностей і проблема ціннісного вибору. – Чи є цінності об'єктивними фактами? – Загальна система знань про природу, суспільство, історію, техніку та технології.

Тема 2. Предмет та функції філософії

Розрізнення «фактів», «знань» і «цінностей». – Термін „філософія" і проблема предмету філософії як форми світогляду. — Теоретична і практична філософія. – Філософія як інструмент самостійної особистості і як надбання соціальної групи. – Статус історії філософії в філософському знанні. — Відмінність філософії від релігії. — Чому філософське знання є плюралістичним, спільні та відмінні риси філософії та науки. – Поняття «конкретне» і «абстрактне» як показники розвитку мислення: аналіз і синтез. – Сенс поняття «сутність». – Суперечність як мисленнєва помилка і як показник обмеженості пізнання.

Тема 3. Антична філософія

- Класичний етап античної філософії

  Софісти і сократівська спадщина в ранніх діалогах. — Вчення про ідеї. — Теорія пізнання. – Утопія ідеальної держави, проблема перетворення суспільства за теоретичним проектом.

  Критика теорії ідей, вчення про чотири початки речі. — Фізика якостей. — Енциклопедизм Арістотеля.

  Антична філософія як мережа фундаментальних дискусій. – Продуктивна міра критичного мислення в період класики.

- Елліністичний етап античної філософії

  Суспільні катаклізми елліністичної доби, криза полісу і зміна філософських пріоритетів. Соціальне розчарування й індивідуальне блаженство. — Стоїцизм. Скептицизм. Епікуреїзм. – Математика, архітектура і філософія в античності. – Критичні навички мислення та баланс між індивідуальним блаженством і загальним обов'язком. – Поліс і космополіс.

Тема 4.Філософія Нового часу і Просвітництво (XVII-XVIIIст.)

Новочасний емпіризм (Френсис Бекон). — Раціоналізм і сенсуалізм в філософії XYII століття (Декарт, Спіноза, Лейбніц). — Збір даних, інтерпретація і застосування даних у раціоналізмі й емпіризмі: проблеми узгодження. – Теорії природного права і філософія Просвітництва. – Модерні вчення про заблуд і сучасна теорія когнітивних упереджень. – Закони раціо і творчий потенціал особистості.

Тема 5. Німецький ідеалізм кінця XVIII - поч. XIX ст.

Пізнавальний процес за Кантом: апріорне, трансцендентне, трансцендентальне. Поняття «речі у собі». — Пізнавальні здатності: чуттєвість, здатність розуміти, розум. — Поняття досвіду, науки і цілей людського існування. – Пізнання світу і зміна світу: перехід до сучасного філософування.

Змістовий модуль 2. Історія новітньої філософії (XIX-XX ст.) та основні проблеми сучасної філософії.

Тема 6. Філософія XIX ст. (Позитивізм, марксизм, філософія життя, ніцшеанство)

Філософські витоки позитивізму. — Головні ознаки позитивізму: науковість, боротьба проти метафізики. — Функції позитивної філософії. – Філософія підозри: марксизм і ніцшеанство. – Проблема перетворення суспільства і поняття революції в західному марксизмі. – Навіщо потрібна соціальна критика?

Тема 7. Філософія XX ст. (неопозитивізм і аналітична філософія, психоаналіз, філософська антропологія, прагматизм)

Програма «верифікації» М. Шліка. — Ідеї Б. Расела та Л. Вітгенштейна. — Фальсифікаціонізм Карла Поппера. – Філософські аспекти психоаналізу як різновиду філософії підозри. – Розмаїття форм психоаналізу XXI ст. – Причини виникнення філософської антропології, розвиток цього підходу. – Казус євгеніки і антропологічна катастрофа XX ст. – Прагматизм (від В. Джеймса до Р. Рорті)

Тема 8. Філософія XX ст. (феноменологія, герменевтика, структуралізм і постструктуралізм).

Структури свідомості й явища. — Інтенціональний об'єкт. – Життєсвіт. – Відмінність між пізнанням і розумінням. – Система і структура. – Філософія постмодерну і її вплив на різні галузі культури. – Риторика як пізнавальний інструмент. – Теорія аргументації і логіка. –. – Нова оцінка якості суспільства: підхід спроможностей як показник суспільних змін.

Тема 9. Головні проблеми сучасної епістемології та філософії науки.

Опозиція «суб'єкт - об'єкт». – Проблема істинності знання. — Концепція об'єктивного змісту знання і «пізнання без суб'єкта пізнання». – Проблема наукового пізнання людини. – Суб’єктивна реальність і проекти її «об’єктивного» корегування. – Абстрактне знання і практичне ухвалення рішень: проблема синтезу. – Проблема свідомості: дискусія між дуалізмом і редукціонізмом.

Тема 10. Соціальна філософія: суспільство, його походження, структура та системоутворювальні фактори.

Суспільство, його структура та системоутворювальні фактори. – Індивід і соціальні системи. – Чи існує «природна» соціальна система? – Динаміка вільного і тоталітарного в суспільному устрої. – Уявлення про «права» і «гідність» (моральний аспект соціальної динаміки). – «Верховенство права» як соціальний винахід: за яких умов воно є ефективним? – Історія суспільних форм і поняття «нації»: громадянська ідентичність, мова, історичний наратив, територія. – «Мислити як громадянин»: ефективність сучасних республік і роль громадянина (індивідуальний практична розвиток, спроможність, соціальна активність, продуктивні форми дозвілля й відпочинку).

Тема 11. Філософія культури та філософія історії.

Феномен «культури». — Формаційна концепція історії. — Цивілізаційна концепція історії. – Культурні конфлікти в історії і в сучасності. – Проблема співіснування різних культурних типів у плюралістичному соціумі. – Інформація, інформаційний шум, сучасні методи критичного аналізу й зіставлення інформації. – Етика як феномен культури: індивідуальний і колективний виміри. – Доброчесність суспільства і академічна доброчесність. – Корупція і плагіат як явище академічної культури в Україні (XVII-XXI ст.). – Принципи запобігання корупції.

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Поняття світогляду	3	1
2	Предмет і функції філософії	2	-
3	Антична філософія	2	1
4	Філософія Нового часу і Просвітництво (XVII-XVIIIст.)	2	-
5	Німецький ідеалізм кінця XVIII – поч. XIX ст.	2	1
6	Філософія XIX ст. (Позитивізм, марксизм, філософія життя, ніцшеанство)	2	-
7	Філософія XX ст. (неопозитивізм і аналітична філософія, психоаналіз, філософська антропологія, прагматизм)	3	1
8	Філософія XX ст. (феноменологія, герменевтика, структуралізм і постструктуралізм)	2	-
9	Головні проблеми сучасної епістемології та філософії науки	3	-
10	Соціальна філософія: суспільство, його походження, структура та системоутворювальні фактори	3	1
11	Філософія культури та філософія історії	3	-
	Усього годин	**27**	**5**

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Світогляд як чинник безпеки в епоху національних держав.	2	0,5
2	Навіщо потрібен теоретичний світогляд? Особливості застосування філософії в професійному і громадянському житті.	2	0,5
3	Античне коріння сучасних світоглядних дискусій.	2	1
4	Проєкт Просвітництва і суперечності сучасного світу.	2	0,5
5	Філософія підозри і проб лематизація понять «наукова істина» і «вільна особистість».	2	0,5
6	Філософія як відображення світоглядної кризи XX ст.	2	0,5
7	Дуалізм і фізикалізм в сучасних концепціях свідомості.	2	0,5
8	Соціальні системи і втеча від свободи. Сучасний філософський сенс поняття «громадянин».	2	0,5
9	Культура, ідеологія і релятивізм.	2	0,5
	Усього годин	**18**	**5**

7. Теми практичних занять – навчальним планом не передбачені

8. Теми лабораторних занять – навчальним планом не передбачені

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денн.	заочн.
1	Самостійне опрацювання тем теоретичного матеріалу		
1.1	Чи є цінності об'єктивними фактами?	-	5
1.2	Відмінність філософії від релігії	2	4
1.3	Арістотелева фізика якостей. Енциклопедизм Арістотеля	2	4
1.4	Антична філософія як мережа фундаментальних дискусій	2	4
1.5	Еліністична філософія: Поліс і космополіс	-	4
1.6	Модерні вчення про заблуд і сучасна теорія когнітивних упереджень	2	5
1.7	Закони раціо і творчий потенціал особистості	-	4
1.8	Німецький ідеалізм кінця XVIII - поч. XIX ст.: Поняття досвіду, науки і цілей людського існування	2	4
1.9	Причини виникнення філософської антропології, розвиток цього підходу	2	4
1.10	Розмаїття форм психоаналізу XXI ст	2	4
1.11	Чи існує «природна» соціальна система?	-	4
1.12	«Мислити як громадянин»: ефективність сучасних республік і роль громадянина (індивідуальний практична розвиток, спроможність, соціальна активність, продуктивні форми дозвілля й відпочинку)	-	4
1.13	Інформація, інформаційний шум, сучасні методи критичного аналізу й зіставлення інформації	-	4
1.14	Корупція і плагіат як явище академічної культури в Україні (XVII-XXI ст.).	-	5
1.15	Доброчесність суспільства і академічна доброчесність. Принципи запобігання корупції.	-	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу (27 годин; з/в – 5 годин)	7	1
3	Підготовка до семінарських занять (9 тем; ; з/в – 5 тем)	9	5
4	Виконання письмових завдань (4 завд.)	8	8
5	Підготовка до модульного контролю (два колоквіуми)	4	-
6	Підготовка до складання заліку	3	3
	Всього за семестр	**45**	**80**

Теми практичних (письмових) завдань

№ з/п	**Назва теми**
	МОДУЛЬ 1
1	Платон як один із основоположників європейської філософії
2	Філософська концепція раціоналізму
3	Чи можна спростувати аргументацію скептицизму?
4	Інтерпретація технічного розвитку суспільства різних філософських шкіл
5	Історія соціальних систем і виникнення нації
6	Філософська система Григорія Сковороди

7	Філософія і міфологія : історичне зародження
8	Інтереси суспільства і особистості : проблема поєднання
9	Особливості української філософської думки 19 століття
10	Філософія і математика : питання про взаємозв'язок
	МОДУЛЬ 2
1	Філософська оцінка впливу науки і техніки на суспільство
2	Проблема сенсу життя : філософський аспект
3	Культура : концепції походження, антикультура, мова та свідомість
4	Смисл історії : філософсько-світоглядний зміст, опозиція парадигм
5	Філософський погляд на проблеми сучасного інформаційного суспільства
6	Філософські аспекти поняття «штучний інтелект»
7	Складна проблема свідомості: чи існують кваліа?
8	Філософські ідеї українського духу в творчості Т. Г. Шевченка
9	Когнітивні упередження і проблема довіри до власної свідомості
10	Постгуманізм і його філософський сенс

10. Індивідуальні завдання –не передбачені

11. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються:

1. Дидактичні методи – лекції з використанням мультимедійних презентацій.
2. Практичні методи: практичні завдання.
3. Метод самостійного навчання.
4. Активні методи: експрес опитування, тестування.
5. Словесні методи навчання: лекції, консультації.

12. Форми та методи контролю

Поточний та підсумковий контроль знань здобувачів проводиться шляхом фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування здобувачів під час практичних занять, колоквіумів, тестування, заліку. Під час підсумкового контролю враховуються результати здачі всіх видів навчальної роботи згідно із структурою кредитів. Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці опанування освітнього компоненту шляхом додавання загальної кількості балів, отриманих під час навчання.

На позааудиторну роботу виноситься вивчення окремих проблем курсу, підготовка до практичних занять, колоквіумів, тестування, заліку.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів з окремих видів роботи та в цілому за модулями (в балах):

Вид роботи	Семестр		Разом
	М1	**М2**	
1. Усні відповіді на семінарських заняттях (1 відповідь – 6 балів)	18	18	**36**
2. Практичні (письмові) завдання (1 завд. – 6 балів)	12	12	**24**
3. Колоквіуми	20	20	**40**
Усього за модуль	50	50	**100**

Шкала оцінювання: в балах та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	**A**
82-89	**B**
75-81	**C**
64-74	**D**
60-63	**E**
35-59	**FX** незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	**F** незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За бальною шкалою	За шкалою ЄКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий)	90 – 100	A	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу опанований без прогалин. Знання здобувача є глибокими, міцними, узагальненими; він уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, формулювати та розв'язувати проблеми, аргументовано презентувати результати своєї роботи; його навчальна діяльність має дослідницький характер. Здобувач не припускається навіть незначних помилок і неточностей. Він демонструє впевнені практичні навички самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти та обстоювати особисту позицію; навчальна діяльність характеризується достатнім рівнем соціальної спрямованості (готовність до просвітницької роботи).
III Достатній (конструктивний)	82 – 89	B	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу опанований без прогалин. Знання здобувача виявляються у відповідях, які є правильними, логічно обґрунтованими. Він вміє аналізувати, робити висновки, але при цьому використовує загальновідомі докази, припускається незначних помилок і неточностей; практичні навички роботи з освоєним матеріалом здебільшого сформовані; своєчасно виконав усі види робіт, активно працював на заняттях; знає основні поняття та категорії з курсу, але при цьому не завжди може пояснити їхній зміст у найраціональніштй спосіб; здатен самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.
	75 – 81	C	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу опанований без прогалин. Знання здобувача характеризуються достатньою повнотою, він володіє основними науковими категоріями, але не вміє чітко дати їх визначення; вміє робити узагальнення, але припускається незначних неточностей; вільно застосовує вивчений матеріал; виконав усі форми робіт. Практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо
II Середній (репродуктивний)	64 – 74	D	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але без істотних прогалин. Здобувач здебільшого оволодів навчальним матеріалом, але не вміє робити деякі висновки, не користується додатковою літературою, не достатньо оволодів термінологічним словником, не виявляє ерудиції, не повною мірою розуміє зміст основних понять і категорій; практичні навички роботи з освоєним матеріалом здебільшого сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, хоч деякі з них – із помилками.
	60 – 63	E	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального. Утім, здобувач демонструє впевнене знання змісту основних понять, вміє дати їм пояснення, але в деяких відповідях припускається суттєвих помилок, не має достатньо цілісного уявлення про предмет.
I Низький	35 – 59	FX	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано. Відповіді здобувача перебувають

			на рівні початкових уявлень про предмет вивчення. Він не в змозі робити узагальнення, на низькому рівні склав колоквіум, не засвоїв навіть найважливішу частину навчального матеріалу.
	0 – 34	F	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, не здатен викласти думку навіть на рівні початкових уявлень про предмет вивчення; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	**За шкалою ЄКТС**	**Усна доповідь на практичних заняттях**	**Практичне (письмове) завдання**	**Колоквіум (тести)**
IV Високий (творчий)	A	**6 б.:** здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначеннямта категоріям.	**6 б.:** виставляється при правильному та безпомилковому виконанні завдання	**18-20 б.:** 90-100% правильних відповідей
III Достатній (конструктивний)	B	**5,3 б.:** здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені деякі несуттєві помилки, відсутні обґрунтування окремих положень.	**5,3 б.:** виставляється при правильному виконанні завдання, але у відповідях допущені деякі несуттєві помилки, відсутні обґрунтування окремих положень.	**16,5-17,5 б.:** 82-89% правильних відповідей
	C	**4,8 б.:** здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	**4,8 б.:** виставляється при правильному виконанні завдання, але з деякими незначними помилками,у відповідях допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	**15-16 б.:** 75-81% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний)	Д	**4,4 б.:** здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	**4,4 б.:** виставляється, якщо при виконанні завдання допущені помилки, які свідчать про недостатнє знання теорії	**13-14,5 б.:** 64-74% правильних відповідей

	E	**3,7 б.:** здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань, хоча і з деякими відхиленнями	**3,7 б.:** виставляється, якщо при виконанні допущені помилки,які свідчать про недостатнє знання теорії, пояснення відсутні або фрагментарні.	**12 б.:** 60-63% правильних відповідей
I Низький	Не задовільно	**0- 3,5 б.:** за повну відсутність відповіді	**0-3,5 б.:** виставляється у випадку, якщо завдання не виконано	**0-11,5 б.:** 0-59% правильних відповідей

15. Академічні права та обов'язки учасників освітнього процесу

Здобувачі та викладачі повинні дотримуватися норм забезпечення честі,гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності усіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів академічної доброчесності, викладених у «Положенні про академічну доброчесність у ВНТУ».

З метою запобігання та виявлення плагіату у навчальних роботах, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань та активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування слід дотримуватись норм «Положення про запобігання академічному плагіату та порядок його виявлення у навчальних, наукових, кваліфікаційних та науково-методичних роботах у ВНТУ».

З метою визнання результатів навчання здобутих під час неформальної та/або інформальної освіти (що здобувалася за освітніми програмами та не передбачала присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могла завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій, а також освіти, яка здійснювалася у порядку самоосвіти), здобувачі можуть скористатися відповідними процедурами, наведеними у «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ВНТУ».

Здобувачі мають право оскаржити результати проміжних та підсумкових контрольних заходів, але на лише на підставі аргументованих пояснень, відповідно до «Порядку організації та проведення заліків, диференційованих заліків, екзаменів у ВНТУ», а також безпосередньо звернувшись до освітнього омбудсмена, згідно «Положення про освітнього омбудсмена з прав студентів ВНТУ».

З метою вирішення конфліктних ситуацій, що можуть виникнути уздобувачів із іншими учасниками освітнього процесу та/або недопущення виникнення конфліктних ситуацій слід бути обізнаним у нормах «Кодексу етики ВНТУ».

Здобувачі ВНТУ мають керуватися принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і повинні вживати всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам), відповідно до «Антикорупційної програми ВНТУ».

Наведені документи оприлюднені на сайті ВНТУ:https://vntu.edu.ua/uk/public-info/zag.html**.**

16. Рекомендована література

Основна

1. Бліхар В. С. та ін. Філософія. Ужгород: Говерла, 2021.
2. Ворбертон Н. Коротка історія філософії. Київ: Наш формат, 2023.
3. Гаєк Ф. Шлях до рабства. Київ: Наш формат, 2022.
4. Головашенко, І. О. Філософія. Вінниця: ВНТУ, 2017.
5. Головашенко І. О. Публікації з історії філософії на сторінках журналу «Філософська думка» у 2022 році. Sententiae, 42(3). 2023. С.84-96. http://doi.org/10/31649/sent42.03.084
6. Головашенко І. О. Історико-філософське дослідження і контексти філософування. Sententiae 43(1), (2024) 170-175 https://doi.org/10.31649/sent43.01.170
7. Данильян, О. Г., & Кайку, М. Фізика майбутнього. Львів: Літопис, 2017.
8. Кайку М. Гіперпростір. Львів: Літопис, 2019.
9. Кайку М. Майбутнє розуму. Львів: Літопис, 2022.
10. Канеман Д. Мислення швидке й повільне. Київ: Наш формат, 2020.
11. Петрушенко, В. Л. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Львів: Львівська політехніка, 2019.
12. Талеб Н. Антикрихкість. Про (не)вразливе у реальному житті. Київ: Наш формат, 2021.
13. Талеб Н. Чорний лебідь. Про (не)ймовірне у реальному житті. Київ: Наш формат, 2021.
14. Фукуяма Ф. Лібералізм і його протиріччя. Київ: Наш формат, 2023.
15. Фюрст М. &Трінкс, Ю. Філософія. Київ: Дух і літера, 2018.
16. Хома О. І. Скептичні вислови в «Нарисах піррoнізму» і Декартів проєкт «Медитацій про першу філософію». Sententiae, *41*(2), 2022. С.24-65. https://doi.org/10.31649/sent41.02.024
17. Хома О. І. Концептуалізація усної історії філософії: проблема інтерв'ю. Sententiae, 42(1), 2023. С.69-82. https://doi.org/10.31649/sent42.01.069
18. Chalmers J. D. (2021). Philosophy of Mind: Classical and Contemporary Readings. Oxford: Oxford University Press, 2021.
19. Hale B. Light A. &Lawhon, L. (Eds). The Routledge Companion Environmental Ethics. Oxon, UK: Routledge, 2023 https://doi.org/10.4324/9781315768090
20. Scott F. &Aikin, R. (Eds).TheRoutledge Companionto Pragmatism. Oxon, UK: Routledge, 2023.

17. Інформаційні ресурси

21. Філософія в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.google.com/url?q=http%3A%2F%2Fwww.philosophy.ua&sa=D&sntz=1&usg=AOvVaw1eG-YjLEQPWEBaWjMLWn6J — Дата звернення: 09.12.2024.

22. Філософія без кордонів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.google.com/url?q=http%3A%2F%2Fplatonanet.org.ua&sa=D&sntz=1&usg=AOvVaw13ilsrqz4glzsmxEeJCoXs — Дата звернення: 09.12.2024.

23. Стенфордський філософський словник [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://plato.stanford.edu/ — Дата звернення: 09.12.2024.

24. Ресурс Інституту філософії НАНУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.filosof.com.ua/ — Дата звернення: 09.12.2024.

25. Перший науковий філософсько-релігієзнавчий портал України, який висвітлює проблеми філософії, історії релігій, античної філософії [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://tureligious.com.ua/ — Дата звернення: 09.12.2024.

26. Найсучасніший портал з філософії [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://philpapers.org/ — Дата звернення: 09.12.2024.

27. Філософська думка, науково-теоретичний часопис [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://journal.philosophy.ua/ — Дата звернення: 09.12.2024.

28. Журнал з історії філософії (Scopus) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http:/sententiae.vntu.edu.ua — Дата звернення: 09.12.2024.

ЛИСТОК РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Номер зміни	Номер та дата протоколу засідання кафедри	Номер пункту, що змінюється, та зазначення зміни	Підпис завідувача кафедри
1	№ 8 від 26.11.2024 р.	Перелік загальних компетентностей та програмних результатів навчання (Зміни у ОП відповідно до наказу ВНТУ №390 від 31.10.24)	